

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/87/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201587
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7013201587.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa Q. M., bytom W. č. XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., so sídlom Vodná 3, Košice, IČO 36 730 564, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. februára 2014, č.k. 3Sd/79/2013-58, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. februára 2014, č.k. 3Sd/79/2013-58, p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 12. februára 2014, č.k. 3Sd/79/2013-58, potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X z 28. novembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 65 ods. 2, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z."), § 12 ods. 3 písm. d/ a e/, § 14 ods. 4, § 21 a § 174 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.") zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od X. E. XXXX.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ je od 1. januára 1995 poberateľom príspevku za službu, pre nárok na ktorý mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 26.08.1976 do 22.08.1978 a doba služby príslušníka Policajného zboru SR od 15.10.1978 do 31.12.1994, t.j. celkom 18 rokov a 79 dní v I. kategórii funkcií. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ, ktorý žiadal priznať starobný dôchodok od X. E. XXXX, t.j. od dovŕšenia veku 57 rokov, nesplnil k uvedenému dátumu podmienky nároku na priznanie starobného dôchodku podľa § 21 ods. zákona č. 100/1988 Zb., keďže nezískal najmenej 20 rokov v zamestnaní I. pracovnej kategórie (I. kategórie funkcií), ani podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., lebo jeho zamestnanie v I. pracovnej kategórii (služba v I. kategórii funkcií) netrvalo k 31.decembru 1999 a dospel k záveru, že odporkyňa žiadosť o

priznanie starobného dôchodku zamietla v súlade so zákonom.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazoval na znenie ustanovenia § 174 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 1994, t.j. v znení zákona č. 71/1994 Z.z., kedy ukončil službu v policajnom zbore s tým, že jeho nároky mali byť zachované podľa vtedy platného znenia uvedeného zákonného ustanovenia. Poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7So 192/2011, 10So 68/2012, 7So 216/2011 a 9So 38/2011 v obdobných prípadoch, v zmysle ktorých malo byť rozhodnutie odporkyne zrušené a vrátené jej na ďalšie konanie. Vzhľadom na zásadu retroaktivity právnych noriem nesplnenie podmienok stanovených zákonodarcom v budúcnosti (po roku 1994) nemôže byť navrhovateľovi na ťarchu, pokiaľ už raz splnil podmienky stanovené v zákone a to aj vzhľadom na zásadu zachovania získaných nárokov. Súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom nevyporiadal s jeho námietkami a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby rozsudok zmenil tak, že zruší rozhodnutie odporkyne z 28. novembra 2013 číslo XXX XXX XXXX X a vráti jej vec na ďalšie konanie. Súčasne uplatnil nárok na náhradu trov konania z titulu poskytnutej právnej služby vo výške 335,47 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Poukázala na to, že navrhovateľ nesplnil podmienku vzniku nároku na starobný dôchodok ku dňu dosiahnutia 57. roku veku, keďže jeho zamestnanie v I. pracovnej kategórii, resp. služba v I. alebo v II. kategórii funkcií netrvali k 31. decembru 1999. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku od X. E. XXXX, teda od dovŕšenia veku 57 rokov.

Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 274 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Ustanovenie § 274 ods. 1 zákona č.461/2003 Z.z. zakotvuje zásadu zachovania získaných nárokov, rešpektujúc predchádzajúcu právnu úpravu (zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov), podľa ktorej sa nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie zachovávajú do 31. decembra 2023. Z toho dôvodu pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok z titulu výkonu zamestnaní zaradených do zvýhodnenej pracovnej kategórie nie je možné pre navrhovateľa stanoviť iné (menej výhodné) podmienky, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou. Toto ustanovenie umožňuje vznik nároku na starobný dôchodok pred dovŕšením 62. roku veku, ale len za splnenia zákonom stanovených podmienok.

Podľa § 14 ods. 4 v spojení s § 129 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej

výchovy, zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona.

Je zrejmé, že navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb.

Navrhovateľovi bol od 01.01.1995 podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky priznaný príspevok za službu za 18 skončených rokov služby (dobu výkonu základnej vojenskej služby od 26.08.1976 do 22.08.1978 a dobu služby príslušníka Policajného zboru SR od 15.10.1978 do 31.12.1994).

Podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 01. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999.

Pracovné kategórie boli zrušené od 01. januára 2000.

Zámerom zákonodarcu, vzhľadom na predĺženie zaraďovania zamestnaní podľa právneho poriadku Slovenskej republiky do I. a II. pracovnej kategórie až do 31. decembra 1999, bolo umožniť skorší vznik nároku na starobný dôchodok len u tých občanov, ktorí po 31. decembri 1999 dovŕšia príslušný vek a boli zamestnaní stanovenú dobu v zamestnaní uvedenom v § 14 zákona č. 100/1988 Zb., resp. vykonávali službu v I. alebo II. kategórii funkcií, ak toto zamestnanie, resp. služba trvali do 31. decembra 1999, pričom práve z dôvodu zrušenia pracovných kategórií od 1. januára 2000 nemohli objektívne až po 31. decembri 1999 splniť podmienku trvania takého zamestnania, resp. služby v potrebnom rozsahu.

Neobstojí teda námietka navrhovateľa, že odporkyňa mala postupovať pri posudzovaní jeho nároku na starobný dôchodok podľa znenia právnej úpravy v čase, kedy skončil jeho služobný pomer. Takáto požiadavka nemá oporu v zákone, nakoľko pri posudzovaní nároku na dôchodkovú dávku a pri určovaní jej sumy je rozhodujúca právna úprava platná v čase, keď vznikol nárok na dôchodkovú dávku a nie deň, kedy bola ukončená niektorá z činností žiadateľa o starobný dôchodok.

Navrhovateľ síce splnil podmienku potrebnej doby podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., nesplnil však súčasne aj podmienku trvania služby v I. kategórii funkcií do 31. decembra 1999 podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. a preto mu nárok na starobný dôchodok odo dňa dovŕšenia veku 57 rokov nevznikol.

Pokiaľ zákonodarcu mal v úmysle poskytovať určitým skupinám zamestnancov, resp. vojakov a policajtov starobný dôchodok skôr, ale za presne určených podmienok uvedených v § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb., potom tak odporkyňa ako aj súd sú viazané takým zákonom. Podmienka trvania určeného zamestnania do 31. decembra 1999 platí pre všetkých zamestnancov (poistencov) a policajtov, preto ju nemožno považovať za diskriminačnú ani vo vzťahu k navrhovateľovi, lebo sa s ním nezaobchádzalo inak ako s inými žiadateľmi o dávku, ktorí sa ocitli v podobnej situácii.

Odvolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné spochybníť správnosť napadnutého rozsudku. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu v odôvodnení rozsudku, ktoré považuje za úplné a vecne správne. Na uvedenom závere nič nezmenil ani obsah podaného odvolania navrhovateľa, ktoré neobsahuje také nové tvrdenia a dôkazy, s ktorými by sa krajský súd nezoberal a neposúdil.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa §224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, a odporkyni žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.